

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát
Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-761/23-K
Sp. zn. ČŠIK-S-111/23-K

Název	Základní umělecká škola Toužim, příspěvková organizace
Sídlo	Plzeňská 395, 364 01 Toužim
E-mail	reditel@zustouzim.cz
IČO	66 361 974
Identifikátor	600 067 688
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	David Tománek, DiS.
Zřizovatel	Město Toužim
Místo inspekční činnosti	Plzeňská 395, Toužim
Inspekční činnost na místě	28. - 29. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní uměleckou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní umělecká škola Toužim, příspěvková organizace (dále „škola“ nebo „ZUŠ“) poskytuje vzdělávání v uměleckém oboru hudebním. K datu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 142 žáků, z toho 124 v přípravném a základním studiu I. stupně a 19 žáků v přípravném a základním studiu II. stupně. Z celkového počtu se 20 žáků vzdělává ve dvou vzdělávacích zaměřeních.

Informace o vzdělávání jsou zveřejněny v prostorách školy a na webových stránkách www.zustouzim.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) působí ve funkci od školního roku 2021/2022. Řízení školy je částečně ovlivněno procesem adaptace na pozici ředitele, která se projevuje v různé míře efektivity při zvládnutí požadavků kladených na pracovní pozici spojenou s řízením organizace a s formováním vztahu k ostatním pracovníkům. Ředitel zatím nemá vytvořený ucelený systém řízení, nestanovil priority vzdělávání a postupné začleňování změn nebylo konkrétně formulováno do podoby koncepčního materiálu. Strategie řízení školy vychází z dobré znalosti prostředí a dlouhodobě nastavených vzdělávacích podmínek školy. Je založena na krátkodobém plánování v horizontu školního roku, kterému je podřízeno operativní organizování vzdělávání a zajišťování úkolů. Důraz je kladen na přípravu veřejných vystoupení žáků a orchestru. Nesystematické vyhodnocování procesů, včetně řízení změn a jejich aplikace do jednotlivých oblastí, se projevuje zejména v nižší míře efektivity řízení v oblasti naplňování školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“), pravidel k organizování vzdělávání a pedagogického vedení. Ředitel se nezaměřuje na metodickou podporu v oblasti práce se ŠVP a na vedení pedagogů k sebehodnocení žáků, uplatňování formativního hodnocení. Inovace ŠVP jsou prováděny např. rozšířením nabídky studijních zaměření.

Škola nemá zpracovanou dlouhodobou koncepci svého rozvoje. Nejvíce sledovaným záměrem vedení je přispívat k rozvíjení kulturních tradic ve vazbě k regionu a prezentovat výsledky práce školy široké veřejnosti, zejména začleňováním žakovských vystoupení do kulturního života města a regionu. Vzdělávání deklarované školním vzdělávacím programem se zaměřuje hlavně na rozšíření výuky hry na dechové nástroje cíleně pro obsazení orchestru, klade důraz na kvalitu výuky v kolektivních formách a při individuální výuce, na podporu zájmu žáků o umění, rozvoj dovedností pro hudební vyjádření, estetické vnímání a tvořivost.

Při organizování své činnosti a zajištění chodu školy se ředitel opírá o vzájemnou spolupráci mezi pedagogy a vytváření přívětivého a podnětného prostředí školy. Jen malá pozornost však je věnována inovacím vnitřních předpisů a pravidel k organizování vzdělávání a chodu školy, při jejich zpracování a změnách přetrvává spíše formální přístup, který nepřispívá k jejich účelnému uplatňování.

V důsledku neúčinných kontrolních mechanismů byly zjištěny nedostatky ve zpracování dokumentace k organizování činnosti školy, některé jsou spíše formálního charakteru, ale vyskytly se i nedostatky negativně ovlivňující kvalitu vzdělávání v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání žáků a chybějícího stanovení náhradního způsobu výuky předmětu Hudební nauka žákům, které ředitel uvolnil na základě požadavku zákonných zástupců z výuky. Ředitel sice ustanovil pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, ale při jejím

jednání jsou jen ojediněle přijímána opatření vedoucí ke zkvalitnění vzdělávací činnosti školy a hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Aktuální personální podmínky umožňují dobře realizovat vzdělávání podle ŠVP. Výuka je zajištěna zpravidla kvalifikovanými pedagogy, většina z nich se věnuje také profesionální umělecké činnosti. Pedagogové vzájemně spolupracují, sdílení poznatků a zkušeností probíhá zejména při přípravách na vystoupení žáků. Metodické vedení poskytované zejména na základě individuálních potřeb formou konzultací a případnými vstupy do hodin vnímají vyučující jako účelné, obdobně probíhá podpora poskytovaná začínajícímu pedagogovi. Ředitel však nevede pedagogy k podpoře vzájemných hospitací za účelem zvýšení kvality výuky. Zpracovaný dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogů není konkretizován adekvátně dle potřeb školy a nejsou v něm přijímána potřebná opatření k uplatnění aktivního přístupu při dalším vzdělávání pedagogů. Profesionální rozvoj vyučujících je spíše ojedinělý. Ředitel svůj manažerský rozvoj realizuje setkáváním s řediteli jiných škol v rámci kolokvia ředitelů ZUŠ i dalším vzděláváním zaměřeným na oblast řízení školy. Škola získává průběžnou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání od žáků, příp. od jejich zákonných zástupců při žákovských vystoupeních.

Prostory, které má ZUŠ pro vzdělávání k dispozici, včetně zajištění materiálních podmínek, jsou vyhovující a odpovídají požadavkům na realizaci obsahu a cílů ŠVP. Postupně byly obměněny starší nástroje a v souvislosti s rozšířením nových předmětů zakoupeny nové, zejména dechové nástroje, zlepšilo se vybavení učebny pro výuku hudební nauky. Žáci si mohou po dobu studia v případě potřeby za úplatu zapůjčit od školy hudební nástroj.

Při naplňování cílů ŠVP škola spolupracuje se zřizovatelem a s dalšími sociálními partnery. Snaha o vytváření nové identity a posílení kultury školy je patrná z prezentace školy směrem k veřejnosti, např. zavedení loga školy, do jehož návrhu se mohla zapojit široká veřejnost, nebo vytvoření sloganu ZUŠka není FUŠka. Proměnou prochází žákovský orchestr, jehož členové si pod vedením vyučující odsouhlasili změnu názvu a obsahového repertoáru.

Škola vytváří vstřícné respektující psychosociální prostředí všem žákům. Při vzdělávání jim poskytuje bezpečné prostředí, na začátku i v průběhu školního roku jsou žáci poučováni o rizicích spojených se vzdělávacími a mimoškolními aktivitami. Fyzické bezpečí je posíleno zvonkem s elektronickým vrátným.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem výuky v hospitovaných hodinách byla příjemná atmosféra, vstřícná komunikace, empatický přístup k žákům, který je přirozeně podporoval v rozvíjení jejich uměleckých kompetencí. V organizačně promyšlených hodinách byla zařazována nejprve cvičení pro rozehrání a upevňování správných návyků, poté následovala prezentace nastudovaných skladeb zaměřená převážně na procvičování techniky hry a její vyhodnocení, žáci byli dále vedeni k rozvoji dovedností umožňujících hru přednesových skladeb. Při seznamování s novým hudebním materiálem vyučující věnovali zvýšenou pozornost nácviku obtížných míst. Výběr skladeb většinou korespondoval s přípravou na veřejný koncert, současně byl přizpůsoben zájmu žáka. Vyučující žáky vedli ke splnění deklarovaného cíle hodiny, volba vhodných strategií a metod práce zpravidla podporovala dosažení cíle. Vzdělávací činnosti vycházely z aktuálních možností jednotlivých žáků s přihlédnutím k jejich věku, získaným znalostem a dovednostem. Dbali na dodržování a upevňování správných návyků, např. správné dýchání, držení těla, postavení rukou.

U mladších žáků byl kladen důraz především na upevňování základů technických dovedností, u starších byly kompetence k umělecké komunikaci a kompetence kulturní účinně rozvíjeny následnou hrou skladeb s důrazem na vhodný přednes. Včas byly zařazovány chvíle pro relaxační cvičení nebo oddych, zvláště u mladších žáků. Vyučující dokázali žáky k práci průběžně motivovat a vyjadřovali přesvědčení, že žáci jsou schopni na ně kladené nároky zvládnout. Jasně, srozumitelné pokyny vyučujících, vzájemná vstřícná komunikace a podporující přístup pozitivně přispíval ke kvalitě výkonu žáka. Žáci se nebáli chybovat, v případě potřeby vyučující žákům efektivně poskytli vlastní ukázkou hry nebo hráli spolu s žákem, výrazně tak podpořili motivaci žáků ke zvládnutí obtížnějších pasáží a žáci tím získávali na jistotě provedení. Práce s chybou zpravidla vedla ke zlepšení následujícího provedení. Vyučující vhodně propojovali teoretické znalosti žáků z hudební nauky potřebné pro pochopení a úspěšné zvládnutí obtížných cvičení a částí přednesových skladeb. Na konci většiny vyučovacích hodin pedagogové provedli vlastní shrnutí a vyhodnocení splnění vzdělávacího cíle, kladli důraz na uloženou domácí přípravu. Žáci otevřeně diskutovali o svých možnostech přípravy a domlouvali další postup nácviku. Hodnocení učitelem poskytovalo žákům srozumitelnou zpětnou vazbu k práci využitelnou v dalším učení. Jen ojediněle však byli žáci v závěru hodiny zapojeni ke společné reflexi a hodnocení vlastního učebního pokroku.

Skupinová výuka byla sledována při hře na zobcovou flétnu v prvním ročníku, vyučující rovnoměrně dělila činnosti mezi obě žákyně, většinou však z důvodu odlišné úrovně hry obou žákyň hrály individuálně, případně za doprovodu vyučující na altovou flétnu, nebyly tak rozvíjeny zcela účelně kompetence osobnostně sociální. Vhodně byla kombinována výuka praktických činností a teoretické přípravy.

Výuka hudební nauky byla sledována v hodině společné pro všech pět ročníků. Třída složená z žáků rozdílného věku byla vytvořena kvůli potřebám a možnostem dojíždějících žáků. Promyšlenou organizací hodiny, střídáním činností a uplatněním diferencovaného přístupu učitel zapojil všechny žáky a poskytoval tak prostor pro vzájemné vrstevnické učení. Rozvíjel teoretické znalosti žáků i dovednost aplikovat je v praktických činnostech. Věnoval se nejen hudebním projevům žáků, ale dbal také o rozvoj jejich komunikativních dovedností. Cíleně bylo pracováno s chybou. Pro udržení pozornosti a zájmu žáků vhodně zvolil zařazení zpěvu za rytmického doprovodu Orffových nástrojů. Při opakování čtyřčtvrťového taktu propojil hudbu s pohybem, což vedlo k úspěšnému pochopení procvičovaného učiva. V průběhu společné reflexe v závěru hodiny se žáci spolupodíleli na hodnocení, přestože se zaměřili spíše na vyjádření pocitu než dosažení cíle. Hodnocení, na kterém se spolupodíleli žáci, mělo motivační charakter.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje výsledky základního uměleckého vzdělávání žáků vzhledem k očekávaným výstupům nastaveným v ŠVP. Žáci mají ve většině případů očekávané technické, intonační a výrazové dovednosti a návyky, dokáží je interpretačně využít při provedení přednesových skladeb.

Škola průběžně sleduje výsledky vzdělávání žáků při třídních přehrávkách, při závěrečných postupových zkouškách a při veřejných vystoupeních. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání a o dění ve škole dostatečně informováni. Pokud žáci nedosahují očekávaných výsledků vzdělávání, škola jim poskytuje individuální podporu, případně je žák převeden do výuky jiného předmětu nebo k jinému učiteli. K předčasnému ukončení

studia ze strany žáků a k opakování ročníku z důvodu neprospěchu dochází jen výjimečně. V důsledku nesprávně nastaveného systému práce s výsledky vzdělávání nebylo umožněno žákovi postoupit do vyššího ročníku, ačkoliv to bylo v rozporu se ŠVP. Téměř 90 % žáků v posledním ukončeném školním roce prospělo s vyznamenáním.

Škola prezentuje výsledky vzdělávání žáků na společenských akcích ve městě i mimo region, spolupracuje s blízkými základními školami, pro které připravuje výchovné koncerty. Rozvoj sociálních a uměleckých kompetencí je podporován spoluprací s partnerskými ZUŠ při pořádání společných koncertů, kterým předchází víkendové setkání. Škola udržuje spolupráci s absolventy, např. formou výpomoci v orchestru. Ojediněle jsou žáci zastoupeni v soutěžích, nejlepším výsledkem je postup do krajského kola.

Závěry

Vývoj školy

- Na základě konkurzního řízení byl od 1. 9. 2021 jmenován nový ředitel školy.
- Od předchozí inspekční v roce 2015 škola zlepšila výukové prostředí učebny hudební nauky a přešla na vedení školní dokumentace v elektronickém systému, zefektivnila se tak práce se školní matrikou.

Silné stránky

- Pedagogové vytvářejí společně s žáky vstřícné a podnětné prostředí, které pozitivně podporuje rozvoj osobnostně sociálních kompetencí žáků. (3.2)
- V průběhu organizačně dobře zvládnutých hodin vyučující motivovali žáky k učení, přihlíželi k jejich dosavadním znalostem a individuálním potřebám. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Ředitel nemá vytvořený ucelený systém řízení, založený na vyhodnocování procesů a jednotlivých oblastí rozvoje školy, včetně následného přijímání opatření ke zkvalitňování vzdělávání a pro další rozvoj školy. Na proces vyhodnocování kvality se nezaměřují v potřebné míře ani kontrolní mechanismy. Pravidla a mechanismy k organizování činnosti nejsou zcela účinná. Ředitel jen v malé míře poskytuje pedagogům metodickou podporu v oblasti forem hodnocení a sebehodnocení žáků. (2.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit koncepci rozvoje školy a její priority, zaměřit se na pravidelné vyhodnocování činností školy a získávání zpětné vazby.
- Posílit oblast řízení systematicky prováděnou kontrolní činností, přijímat opatření a vyhodnocovat jejich účinnost.
- Systematicky podporovat profesní rozvoj pedagogů, přijímat dostatečná opatření k poskytování zpětné vazby formou vzájemných hospitací s cílem zlepšovat kvalitu vzdělávání.

- Poskytovat metodickou podporu pedagogům v oblasti formativního hodnocení.
- Zapojovat žáky do společné reflexe hodiny a vést je k zodpovědnému přístupu při hodnocení vlastního dosahovaného učebního pokroku, případně zajistit pedagogům vzdělávání v této oblasti.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní umělecká škola Toužim, příspěvková organizace, vydaná Městem Toužim dne 24. 9. 2009 včetně Přílohy č. 1 a Přílohy č. 2
2. Rozhodnutí o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pod čj. 12 638/2006-21 dne 17. 5. 2006
3. Protokol o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z 9. 9. 2013
4. Jmenovací dekret vydaný starostou města Toužimi s účinností od 1. 9. 2021
5. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení aktuální k datu kontroly
6. Dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví vedená k datu inspekční činnosti;
7. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vztahující se k jejich nejvyššímu dosaženému vzdělání a osvědčení o dalším vzdělávání vedená k datu inspekční činnosti;
8. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků z 1. 9. 2021
9. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Toužim, příspěvkové organizace, aktualizovaný od 4. 9. 2023
10. Rozvrhy vyučovacích hodin pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku ve školním roce 2023/2024
11. Školní matrika vedená ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
12. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
13. Dokumentace o přijímání uchazečů ke vzdělávání pro školní rok 2023/2024 (vzorek);
14. Protokoly o postupových, ročníkových a závěrečných zkouškách ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
15. Záznamy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti;

16. Školní řád s platností od 17. 1. 2017
17. Zápis z jednání s ředitelem z 29. 11. 2023
18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIK-739/15-K z 6. 1. 2016
19. Protokol o kontrole, čj. ČŠIK-740/15-K z 6. 1. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Tomková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jaroslava Petlíková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Netrvalová, školní inspektorka

19. 12. 2023